

ธรรมนูญสุขภาพะชุมชนตำบลนาป่าแขง

ฉบับที่ ๑ พ.ศ.

.....

ตำบลนาป่าแขง อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ มี ๔ องค์กรหลักร่วมขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ได้แก่ ท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานรัฐ และภาคประชาชน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อบูรณาการการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพของประชาชน จนเป็นตำบลสุขภาพะ โดยยึดหลักการทำงานแบบช่วยเหลือเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทำงานด้วยกลไกเฉพาะของพื้นที่ ในรูปแบบ **คณะทำงานไทนาป่าแขงบลิ้มกัน** ที่นำปัญหาในพื้นที่ และทุนทางสังคมที่มีในตำบลมาใช้เป็นทุนทางสังคมสำหรับการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพของคนในตำบล ที่มีแนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาด้วยการดำรงรักษาวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ สร้างให้เกิดความรัก ความร่วมมือ และความหวงแหนวิถีชีวิตตามวิถีชุมชนให้คงไว้ และร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้กับชุมชน และสังคม ให้น่าอยู่ ควบคู่ศิลปวัฒนธรรมของชาวตำบลนาป่าแขงสืบไป

อ้างอิง การดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองน่ายู่สู่การขับเคลื่อนเครือข่ายสุขภาพะ เทศบาลตำบลนาป่าแขง ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ตัวชี้วัดตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙ ตัวชี้วัดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ แบบประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๐ ภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗+๑ นโยบายสาธารณะ ๘๘ ข้อเสนอ และ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ หมวด ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ซึ่งว่าด้วยธรรมนูญระบบสุขภาพแห่งชาติ เป็นเครื่องมือและกลไกที่ให้โอกาสประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ดูแล สุขภาพะของประชาชน ภายใต้ศักยภาพของทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องบริบทของพื้นที่ด้วยหลักการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเอง

ตำบลนาป่าแขง ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพ รวมถึงการอนามัยสิ่งแวดล้อม ของประชาชนในพื้นที่ ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน จึงได้ร่วมมือกันออกแบบและสร้างแบบแปลนตำบลสุขภาพะขึ้น เป็นแนวทางการพัฒนาตำบล ซึ่งเป็นการนำใช้ทุนทางสังคมและศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นมาใช้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน มืองค์ประกอบที่จำเป็นของการจัดทำคือ ข้อมูลการวิจัยชุมชน ระบบข้อมูลตำบล จึงนำคำว่า **ธรรมนูญ** ที่หมายถึง กฎหมายการจ้ดระเบียบองค์กร มาประกอบกับ **สุขภาพะ** คือ สภาวะที่เป็นสุขทั้งกาย จิตใจ สังคม ปัญญา มาใช้ในการจัดระเบียบตำบลชื่อว่า “ธรรมนูญสุขภาพะชุมชนตำบลนาป่าแขง ฉบับที่ ๑ พ.ศ.” ขึ้น ด้วยแนวคิดและเป้าหมายที่ว่า “มุ่งสู่ตำบลน่ายู่ ควบคู่สุขภาพะที่ดี ประชาชนมีส่วนร่วมทุกด้าน ทุกภาคีเชื่อมประสานอย่างไร้รอยต่อ และเอื้ออาทรไม่ทอดทิ้งกัน” มีกลไกการถักทอเชื่อมต่อกันภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อน สู่เป้าหมาย ดังนี้

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ธรรมนูญนี้เรียกว่า “ธรรมนูญสุขภาวะชุมชนตำบลนาป่าแซง ฉบับที่ ๑ พ.ศ.”

ข้อ ๒ การประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาวะชุมชนตำบลนาป่าแซง ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ (วันมาฆบูชา พ.ศ.๒๕๖๑) เป็นต้นไป

ข้อ ๓ คำนิยามในธรรมนูญฉบับนี้

“การจัดการตนเอง” หมายความว่า การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสำคัญในการจัดการตนเองในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้านแบบองค์รวม เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

“ธรรมาภิบาล” หมายความว่า คุณลักษณะของการบริหารหรือการปกครองเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ มีคุณภาพ และเกิดความคุ้มค่า ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล ต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และตรวจสอบได้ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล และหลักนิติธรรม

“นโยบายสาธารณะ” หมายความว่า นโยบายสาธารณะร่วมสร้างประเทศไทยให้น่าอยู่ที่เครือข่ายที่เครือข่ายชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ได้ประกาศเป็นเป้าหมายร่วม ได้แก่ นโยบายสาธารณะด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม นโยบายสาธารณะด้านการจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชน นโยบายสาธารณะด้านเกษตรกรรมยั่งยืน นโยบายสาธารณะด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นโยบายสาธารณะด้านการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน นโยบายสาธารณะด้านการดูแลสุขภาพชุมชนโดยชุมชน นโยบายสาธารณะการจัดการภัยพิบัติโดยชุมชน นโยบายสาธารณะด้านการลงทุนด้านสุขภาพโดยชุมชน

“ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ภารกิจหลัก ๗ ด้าน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนและพาณิชย์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา และด้านการบริหารจัดการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการและ อปท.

“ทุนทางสังคม” หมายความว่า ผู้ทำให้มีกิจกรรมหรือกลุ่มผู้ที่ทำให้มีกิจกรรมรวมตัว เพื่อร่วมคิด ร่วมทำ ให้เกิดงานและกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยมีผู้เกี่ยวข้องใน ๖ ระดับ คือ ทุนระดับบุคคลหรือครอบครัว ประกอบด้วย คนดี คนเก่ง คนสำคัญ ผู้นำทางจิตวิญญาณ ทุนระดับกลุ่มหรือองค์กร ประกอบด้วย กลุ่มต่างๆ องค์กรการเงิน หน่วยงาน แหล่งประโยชน์ หมู่บ้าน ตำบล

“นวัตกรรม” หมายความว่า กระบวนการนำใช้ความคิดใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ แนวทางและวิธีการทำงานใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์และผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในแง่ของการเพิ่มคุณค่า การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มผลตอบแทน การเพิ่มคุณภาพ การลดปัจจัยเสี่ยงที่กระทบสุขภาพ การลดค่าใช้จ่าย การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นซึ่งนำไปสู่นวัตกรรม

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล

“ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หมายความว่า องค์ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และความชำนาญ โดยอาศัยความรู้ที่ได้สั่งสม ถ่ายทอด และพัฒนาสืบต่อกันมาในท้องถิ่น

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มประชาชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะอันเนื่องจากการมีผลประโยชน์ หรือมีค่านิยมร่วมกัน หรือมีปัญหาาร่วมกัน หรืออาศัยอยู่ในอาณาเขตทางภูมิศาสตร์เดียวกัน หรือมีความสนใจ และมีกิจกรรมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน

“ด้านสุขภาพ” หมายความว่า การจัดระบบและเครือข่ายสุขภาพของคนในชุมชน ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม ตั้งแต่การป้องกันโรค การรักษาขั้นปฐมภูมิ การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูบำบัด เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล

“ด้านสังคม” หมายความว่า การรักษาความสงบเรียบร้อย การทะเลาะวิวาท การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด การการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การสร้างความสามัคคี การส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพของคนในชุมชน

“ด้านเศรษฐกิจ” หมายความว่า การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่การจัดทำบัญชีครัวเรือน การสร้างผลผลิต การตลาด และการเชื่อมโยงตลาดภายนอกตำบล

“ด้านสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า การดูแลสภาวะแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและสิ่งก่อสร้างให้มีความปลอดภัย อุดมสมบูรณ์ สวยงาม

“ด้านการเมืองการปกครอง” หมายความว่า การบริหารจัดการพื้นที่แบบมีส่วนร่วมของพื้นที่ร่วมกัน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“เศรษฐกิจพอเพียง” หมายความว่า แนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ

“ศูนย์โฮมอภัยพิบัติบ้านป่าแขวง” หมายความว่า ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพคนนาป่าแขวง

“กองทุนไถนาป่าแขวงปลื้มกัน” หมายความว่า กองทุนที่จัดตั้งขึ้นไว้ช่วยเหลือ ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ในตำบลนาป่าแขวงโดยมีท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานรัฐ และภาคประชาชนเป็นกรรมการ

“แหล่งเรียนรู้” หมายความว่า กลุ่ม องค์กร หรือหน่วยงาน ที่อยู่ในตำบลนาป่าแขวงที่มีการดำเนินงานด้านต่างๆจนประสบความสำเร็จ สามารถถ่ายทอดให้ทุกคนได้เข้าไปเรียนรู้ได้อย่างเป็นทางการ

“แกนนำคนสำคัญ” หมายความว่า คนดี คนเก่ง คนสำคัญในตำบลนาป่าแขวง

“กองทุนหลักประกันสุขภาพ” หมายความว่า กองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลนาป่าแขวง

“หน่วยบริการ” หมายความว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาป่าแขวงและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวินยดี

“ภาคีเครือข่าย” หมายความว่า หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน ที่ร่วมกันดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ รัฐวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพกลุ่มสวัสดิการ บุคคล ครอบครัว ชุมชนในพื้นที่ตำบลนาป่าแขวง

“จิตอาสา จิตสาธารณะ” หมายความว่า ผู้ที่มีความสุขกับการทำหน้าที่ของตนและมีจิตใจนิยมช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

“การจัดการความรู้” หมายความว่า การส่งเสริมการถอดความรู้ในตัวทุกคนที่เกี่ยวข้องออกมาให้เห็นคุณค่า ใช้ประโยชน์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

“ความรู้ในตำรา” หมายความว่า ความรู้ที่มีผู้บันทึกความรู้ที่ได้จากการวิจัยสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมา ความรู้ใหม่บางอย่างนำมาห้สัจธรรมมาก

“ความรู้ในตัวคน” หมายความว่า ความรู้ความชำนาญที่มีอยู่ในตัวคน แต่ละคนได้มาจากประสบการณ์ชีวิตและการทำงาน

“ผู้นำตามธรรมชาติ” หมายความว่า คนฉลาด จิตใจดี เป็นที่ยอมรับของชาวบ้าน

“สัมมาชีพ” หมายความว่า อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้

ข้อ ๔ ให้พื้นที่ตำบลนาป่าแซง หน่วยงานของรัฐในพื้นที่ตำบลนาป่าแซง ใช้ธรรมนูญฉบับนี้เป็นกรอบ และแนวทางการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและรพบสุขภาพประชาชน รวมถึงการอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐ สอดรับกับบริบทพื้นที่ และทันต่อสถานการณ์

หมวดที่ ๒

คณะกรรมการไทนาป่าแซงปลัดกัน

ข้อ ๕ ให้ คณะทำงานไทนาป่าแซงปลัดกัน เป็นคณะกรรมการสำนักธรรมนูญสุขภาพะชุมชนตำบลนาป่าแซง ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบล เป็นผู้อำนวยการสำนักธรรมนูญ กำหนดตำบลนาป่าแซง เป็นรองผู้อำนวยการสำนักธรรมนูญคนหนึ่ง ปลัดเทศบาลตำบลนาป่าแซง เป็นรองผู้อำนวยการสำนักธรรมนูญคนที่สอง ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกแห่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง สมาชิกสภาเทศบาลทุกคน ประธานสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาป่าแซง ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล ประธานกลุ่มอาชีพ ผู้อำนวยการกองทุกกองในเทศบาลตำบลนาป่าแซง ผู้อำนวยการวิทยาลัยผู้สูงวัยไทนาป่าแซงปลัดกัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ประธาน อสม.ทุกหมู่บ้าน ประธาน อบพร. และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่ง คณะทำงานไทนาป่าแซงปลัดกันแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านสภาวะแวดล้อม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสุขภาพ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ เป็นกรรมการ

ให้คัดเลือกหัวหน้าส่วนราชการของเทศบาลเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการในสำนักปลัดเทศบาลและข้าราชการจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไม่น้อยกว่าสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หมวดที่ ๓

การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ข้อ ๕ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ให้ท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน ร่วมกันพัฒนาโดยนำใช้ทุนทางสังคมมาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้น่าอยู่ ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านการอนามัยสิ่งแวดล้อม และด้านการเมืองการปกครอง

ข้อ ๖ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ให้ท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน ให้ใช้ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้ประกอบการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่อยอดในแต่ละด้านแบบบูรณาการงานในตำบลโดยใช้รูปแบบ รวมแล้วแยก เป็นกลไกการขับเคลื่อนงานเชื่อมประสานกันอย่างไร้รอยต่อ

ข้อ ๗ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้านสุขภาพให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในพื้นที่ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำฐานข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ และเสนอแนะด้านสุขภาพของคนในตำบลนาป่าแข่งต่อคณะกรรมการในตำบลนาป่าแข่งบึงกันทราบ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินการ

ข้อ ๘ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้านสังคม ให้ท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำข้อมูลด้านสังคม ปัญหาในหมู่บ้าน รวมถึงการออกหรือเสนอให้ออกมาตรการ ข้อบังคับ หรือกฎกติกา ของหมู่บ้าน ในการใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาด้านสังคมในหมู่บ้าน ต่อคณะกรรมการในตำบลนาป่าแข่งบึงกัน เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินการ และประกาศให้ประชาชนในชุมชนทราบ ถือปฏิบัติร่วมกัน

ข้อ ๙ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้านการอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้ อสม.และ อบพร.ตำบลนาป่าแข่งเป็นหน่วยหลักในการรวบรวมปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน รวมถึงการเสนอให้ออกแบบ

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการในตำบลนาป่าแข่งบึงกัน รายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพะชุมชน ตำบลนาป่าแข่งต่อประชาชนอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อปี

ข้อ ๑๑ คณะทำงานในตำบลนาป่าแข่งบึงกัน จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการค้นหาแกนนำของตำบลจากทุกภาคส่วน

ข้อ ๑๒ ให้มีจัดทำและทบทวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพะชุมชนตำบลนาป่าแข่งที่มาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีทุกภาคส่วน

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการในตำบลนาป่าแข่งบึงกันจัดให้มีศูนย์ระบบฐานข้อมูลชุมชน ระบบข้อมูลชุมชน ที่ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของสามารถนำใช้ข้อมูลได้

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการในตำบลนาป่าแข่งบึงกัน ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและพัฒนานักวิจัยชุมชน ให้มีการทบทวนข้อมูลชุมชนและค้นหา พัฒนานำใช้ทุนทางสังคม

หมวดที่ ๔ เศรษฐกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนท้องถิ่น

ข้อ ๑๕ ส่งเสริม สนับสนุน ให้กลุ่มอาชีพในตำบลมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างอาชีพให้คนในชุมชน ทั้งด้านการผลิต และการตลาด

ข้อ ๑๖ ส่งเสริมให้ครัวเรือนนำผลผลิตมาแปรรูปจำหน่ายสร้างรายได้ระดับครัวเรือน

ข้อ ๑๗ ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีสถานที่จำหน่ายสินค้า ผลผลิต ของชุมชนที่ทุกคนสามารถนำผลผลิตมาขายเป็นรายได้

ข้อ ๑๘ ผลักดันให้อุตสาหกรรมในครัวเรือน ธุรกิจขนาดเล็กในชุมชน จ้างงานคนที่ว่างงาน เช่น โรงน้ำดื่ม โรงสีชุมชน โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ข้อ ๑๙ สนับสนุนให้ครัวเรือนปลูกผักสวนครัว เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน

ข้อ ๒๐ สนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพให้กับคนว่างงาน แม่บ้าน เช่น ทักษะงานช่างและหัตถกรรม การแปรรูปผลผลิต เป็นต้น

ข้อ ๒๑ สนับสนุนการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อเป็นเงื่อนไขของการกู้ยืมเงินจากกองทุน หรือสถาบันการเงินในชุมชน

ข้อ ๒๒ สนับสนุนการเพิ่มสมาชิก กองทุนออม หรือสวัสดิการที่ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย

ข้อ ๒๓ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนรับซื้อสินค้าทางการเกษตรในพื้นที่

ข้อ ๒๔ ผลักดันให้ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่มีที่ดินทำกิน มีโอกาสใช้ประโยชน์จากที่ดินสาธารณะเพื่อการทำกิน

ข้อ ๒๕ สนับสนุนการจัดพื้นที่ตลาด สำหรับขายสินค้า ผลผลิตสำหรับแม่บ้าน ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน เพื่อกระจายสินค้า และการเพิ่มรายได้ในชุมชน

ข้อ ๒๖ สนับสนุนองค์กรชุมชน ธุรกิจในพื้นที่ หน่วยงาน จ้างงานคนพิการ และ เด็กจากครอบครัวยากจน

ข้อ ๒๗ บริหารจัดการศูนย์อินเทอร์เน็ตชุมชน แบบมีส่วนร่วม ด้วยคณะกรรมการศูนย์ที่มีหลายกลุ่ม หลายวัย เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงสื่อที่ครอบคลุม

ข้อ ๒๘ สนับสนุนให้ครอบครัวที่มีคนพิการ ผู้สูงอายุเจ็บป่วยทำอาชีพเสริมในครัวเรือน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เช่น การปลูกเห็ดฟาง เลี้ยงไก่เป็ด ปลูกผัก เป็นต้น

ข้อ ๒๙ ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการประกอบอุตสาหกรรมภายในครอบครัว โดยเฉพาะหัตถอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมแปรรูปทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งทอ และสินค้าสำเร็จรูป

ข้อ ๓๐ ส่งเสริมให้พัฒนาทักษะฝีมือและความเชี่ยวชาญให้แก่ แก่นนำ วิทยากรแหล่งเรียนรู้ ครูฝึกชุมชน ในการสรุปทบทวนเพื่อค้นหาความเชี่ยวชาญ การพัฒนาหลักสูตรความเชี่ยวชาญ การพัฒนานวัตกรรม การขยายงาน การอบรมทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๑ ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพมีการใช้ภูมิปัญญาและวัตถุดิบในท้องถิ่น เช่น การทอเสื่อกก การเพาะเห็ด การทำผ้าย้อมสีธรรมชาติ เป็นต้น

ข้อ ๓๒ รณรงค์ให้ครัวเรือนที่ตระหนักถึงอันตรายจากการใช้สารเคมี ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร

ข้อ ๓๓ สนับสนุนให้กลุ่มอาชีพ มีการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวตามสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงทรัพยากรสภาพบริบทของพื้นที่ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น อีแต่นชมตำบล เติ่นป่า การบริการการแพทย์แบบผสมผสาน จัดเมนูอาหารสุขภาพ เป็นต้น พร้อมมีระบบบริการขนส่ง

ข้อ ๓๔ สนับสนุนให้พัฒนาร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึกของฝากหรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

ข้อ ๓๕ ส่งเสริมให้ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยมาปลูกผักสวนครัวในพื้นที่รกร้าง พื้นที่สาธารณะ เช่น ปลูกผักในแหล่งน้ำหรือริมตลิ่ง ปลูกผักริมถนนหรือริมทาง เป็นต้น

หมวดที่ ๕ ชุมชนเกื้อกูลไม่ทอดทิ้งกัน

ข้อ ๓๖ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการหมุนเวียนอาหาร ที่ไม่เหมาะแก่การจำหน่าย จากผู้ผลิตในชุมชน ไปบริจาคเป็นมื้ออาหารให้แก่ผู้ที่ยากไร้ เช่น นำไข่ไก่ฟองที่มีสภาพดีจากแพ็คเกจที่แตกหักไปบริจาคแก่เด็กนักเรียนผู้ยากไร้

ข้อ ๓๗ ส่งเสริมให้กลุ่มคนว่างงาน ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ต้องการความช่วยเหลือในชุมชนมีอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ หรือลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มการออม

ข้อ ๓๘ สนับสนุนการจัดทำและนำใช้ฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพกองทุนต่างๆ เพื่อร่วมสร้างอาชีพและจัดสวัสดิการให้คนในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ

ข้อ ๓๙ สนับสนุนให้กองทุนสวัสดิการ สถาบันการเงิน จัดสวัสดิการที่ครอบคลุมด้านสุขภาพทั้งสุขภาพดี การเจ็บป่วย วิกฤต และระยะท้าย เช่น ให้รางวัลขึ้นชมยินดีคนไม่ป่วย เยี่ยมป่วย คำนอนโรงพยาบาล สนับสนุนอาชีพเสริม ผู้ดูแลคนป่วยเรื้อรังติดเตียง เป็นต้น

ข้อ ๔๐ สนับสนุนหน่วยกู้ชีพ กู้ภัยให้มีการบริการรับส่ง ช่วยเหลือ ผู้ประสบเหตุฉุกเฉิน เช่น ไข้สูง น้ำตาลในเลือดต่ำ เจ็บครรภ์คลอด ผู้สูงอายุหกล้ม เบาหวาน หมดสติ เป็นต้น

ข้อ ๔๑ สนับสนุนให้คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี เข้าถึงสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุม

ข้อ ๔๒ สนับสนุนกลุ่มอาชีพในชุมชนในการฝึกทักษะด้านอาชีพแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม

ข้อ ๔๓ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคมในพื้นที่

หมวดที่ ๖ การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน

ข้อ ๔๔ ส่งเสริมให้โรงเรียนในชุมชนมีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักการบริโภคที่ยั่งยืนในทุกระดับชั้น

ข้อ ๔๕ สนับสนุนให้โรงเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมสำหรับนักเรียน เช่น ธนาคารโรงเรียน บัญชีรายรับจ่าย สหกรณ์ เป็นต้น

ข้อ ๔๖ ส่งเสริมให้โรงเรียนในชุมชนจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ เช่น กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมรักษัธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกินอยู่อย่างพอเพียง เป็นต้น

ข้อ ๔๗ สนับสนุนให้โรงเรียนปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นอาหารกลางวัน สำหรับเด็กนักเรียน

ข้อ ๔๘ สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น หลักสูตรการเรียนรู้นอกชั้นเรียน สภาพแวดล้อมมาตรฐานทางกายภาพ เช่น สภาพชั้นเรียน พื้นที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ สนามเด็กเล่น ของเล่น เป็นต้น

ข้อ ๔๙ สนับสนุนโรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดในโรงเรียนเพื่อลดการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นหญิง

ข้อ ๕๐ สนับสนุนให้สถานศึกษา จัดฝึกอบรมทักษะการปฏิเสธแก่เด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันนักสูบหน้าใหม่

ข้อ ๕๑ ผลักดันให้ชุมชน ตรวจสอบเด็กชาย เด็กหญิง ในพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาตามภาคบังคับของรัฐ

ข้อ ๕๒ สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านสังคม อารมณ์ สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ

ข้อ ๕๓ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อทุนการศึกษา

ข้อ ๕๔ ผลักดันให้เด็กหญิงเด็กชายที่ด้อยโอกาสเข้าถึงการศึกษานอกระบบ เช่น การศึกษาตามอัธยาศัย วิทยาลัยชุมชน ศูนย์การเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น

ข้อ ๕๕ สนับสนุนให้หน่วยบริการสุขภาพจัดกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเลี้ยงดูบุตร

ข้อ ๕๖ สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำหลักสูตร ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนากาย

ข้อ ๕๗ สนับสนุนการประเมินมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการประกันคุณภาพภายใน

ข้อ ๕๘ สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีระบบการคัดกรองพัฒนาการก่อนรับเข้ามาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเมื่ออยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินและการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก

ข้อ ๕๙ ผลักดันให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการกำหนดจุดจอตลอดสำหรับผู้ปกครองพร้อมป้ายเครื่องหมายจราจรเพื่อให้เด็กและผู้ปกครองได้ทราบถึงกฎจราจรและเพื่อความปลอดภัย

ข้อ ๖๐ ผลักดันให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางการบริหารจัดการอาหารปลอดภัยการจัดสถานที่สำหรับ จัดเตรียมอาหารเครื่องดื่มและของว่างที่ถูกสุขลักษณะ และมีสถานที่รับประทานอาหารที่เหมาะสม

ข้อ ๖๑ ผลักดันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการจัดทำฐานข้อมูลที่ครอบคลุมในด้านข้อมูลเด็ก ครอบครัว บุคลากร สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อุบัติเหตุและความปลอดภัย โดยมีการจัดเก็บข้อมูลให้มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

ข้อ ๖๒ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เช่น เทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๓ สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน กศนฝึกทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีให้แก่เยาวชน และผู้ใหญ่ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ ไลน์ เป็นต้น

ข้อ ๖๔ สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ไอทีซี ระบบอินเทอร์เน็ต

ข้อ ๖๕ สนับสนุนการจัดบริการให้เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมในพื้นที่ โดยไม่มีค่าบริการ

ข้อ ๖๖ ส่งเสริมการประเมินหลักสูตรการเรียนรู้ของสถานศึกษาในพื้นที่

ข้อ ๖๗ สนับสนุนการฝึกอบรมครูในการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ความเสมอภาคทางเพศและสิทธิมนุษยชน

ข้อ ๖๘ พัฒนาหลักสูตรและแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ จากงาน กิจกรรม นวัตกรรมที่ชุมชนดำเนินการได้ผลดี เพื่อ ส่งเสริมทักษะด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านการคำนวณ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการดูแลสุขภาพ และด้าน เศรษฐกิจ

ข้อ ๖๙ สนับสนุนให้ศพด. และโรงเรียนในพื้นที่มีห้องปฐมพยาบาล ห้องให้คำปรึกษาด้านสุขภาพและการ ส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับนักเรียนทุกเพศ ทุกสภาพร่างกาย

หมวดที่ ๗ การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๗๐ ผลักดันให้มีการกำหนดกฎ กติกา ในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ให้คนในชุมชนมีการอนุรักษ์ ดูแลรักษาทรัพยากรเพื่อดูแลสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ทำให้การท่องเที่ยวดำเนินการไปได้ เช่นการเฝ้าระวังการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาดูแลรักษาดิน น้ำ ป่า การดูแลแหล่งประวัติศาสตร์โบราณคดี เป็นต้น

ข้อ ๗๑ สนับสนุนให้ครัวเรือนใช้ประโยชน์จากของเสียในภาคเกษตรกรรมในรูปของพลังงานทดแทนหรือเชื้อเพลิง หรือนำกลับไปเป็นอาหารสัตว์หรือนำไปทำปุ๋ย

ข้อ ๗๒ ส่งเสริมให้ชุมชนมีมาตรการหรือข้อตกลงร่วมกันของชุมชนในการลดการใช้สารหรือวัสดุที่ก่อให้เกิดของเสีย หรือก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ในครัวเรือน กลุ่มอาชีพ หรือ อุตสาหกรรมขนาดย่อมในชุมชน เช่น ถุงพลาสติก โฟม ยาง เป็นต้น

ข้อ ๗๓ สนับสนุนการจัดกิจกรรมการรณรงค์ หรือจัดกิจกรรมให้ความรู้ในชุมชน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๗๔ ผลักดันให้ชุมชนมีการออกกฎกติกา การใช้ประโยชน์จาก ดิน น้ำ ป่า เช่น การเก็บหาของป่า การตัดไม้ใช้สอย การใช้น้ำในการผลิตในครัวเรือน การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น และกำหนดโทษผู้กระทำผิด

ข้อ ๗๕ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการสร้างการรับรู้ ทำความเข้าใจ แก่ชุมชนเรื่อง ผลกระทบจากวิกฤติขยะอาหาร เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรมกรบริโภคไม่ฟุ่มเฟือยในครัวเรือน หรือชุมชน

ข้อ ๗๖ สนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดการสารเคมีและของเสียทุกชนิดตลอดวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้นด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการคัดแยกขยะ โครงการหมู่บ้านสีขาว ธนาคารขยะ ผ้าป่าขยะ เป็นต้น

ข้อ ๗๗ สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชน

ข้อ ๗๘ ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกสร้างความตระหนักให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะพิษ และสารเคมี

ข้อ ๗๙ สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในการจัดการมลพิษจากภูมิปัญญาและหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น น้ำหมักสะเดา น้ำส้มควันไม้ เป็นต้น

ข้อ ๘๐ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

หมวดที่ ๘ การดูแลสุขภาพชุมชนโดยชุมชน

ข้อ ๘๑ สนับสนุนให้ รพ สต.จัดทำข้อมูลการเจ็บป่วยของคนในชุมชนจากสารเคมีหรือของเสียอันตราย. รวมถึงการติดตามผลกระทบจากสารเคมี และขยะอันตราย

ข้อ ๘๒ สนับสนุนให้กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จัดอาหารเสริมสำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่มีค่าดัชนีมวลกาย BMI ต่ำกว่าเกณฑ์เช่น ไข่นม ข้าวกล้อง เป็นต้น

ข้อ ๘๓ สนับสนุนให้ทุกคนออกกำลังกาย พร้อมกันสัปดาห์ละหนึ่งวัน

ข้อ ๘๔ สนับสนุนให้กองทุนสวัสดิการชุมชนจัดของเยี่ยมหญิงตั้งครรภ์และบุตรที่เหมาะสม เช่น ไข่ไก่ นม เป็นต้น

ข้อ ๘๕ สนับสนุนให้ รพสต. ตรวจคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ เช่น ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เพื่อประเมินภาวะโภชนาการ เป็นต้น

ข้อ ๘๖ สนับสนุนให้ชุมชนจัดกิจกรรมเป็นการสนับสนุนอาหารให้กับผู้สูงอายุ เช่น ประเพณีตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เพื่อแบ่งปันผู้สูงอายุ ประเพณีไหว้พระธาตุนาป่าแซง เป็นต้น

ข้อ ๘๗ สนับสนุนให้ รพสต. จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้ป่วยเรื้อรังให้รับประทานอาหารที่เหมาะสมกับโรค.

ข้อ ๘๘ สนับสนุนให้ อสมติดตามเยี่ยมดูแลที่บ้านและให้ความรู้เรื่องอาหารที่เหมาะสมกับโรค แก่ผู้ป่วยเรื้อรังและครอบครัว

ข้อ ๘๙ สนับสนุนให้กองทุนหลักประกันสุขภาพชุมชน จัดทำแผนที่ครอบคลุมการดูแลการเจริญเติบโตของเด็ก ๐-๕ ปี

ข้อ ๙๐ สนับสนุนให้ รพสตประเมินภาวะโภชนาการของหญิงตั้งครรภ์ทุกรายและทุกครั้งที่มาใช้บริการ.

ข้อ ๙๑ สนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กฯประเมินภาวะกระดูกแกร็น และผอมส่วนสูงต่ออายุ ในเด็กต่ำกว่า ๕ ปี (ทุก ๒ เดือน

ข้อ ๙๒ สนับสนุนให้ อสมประเมินภาวะกระดูกแกร็น และผอม(ส่วนสูงต่ออายุ) ในเด็กต่ำกว่า ๕ ปี ที่อยู่ในชุมชน ทุก ๓ เดือน

ข้อ ๙๓ สนับสนุนให้ อสมดำเนินการสำรวจภาวะทุพโภชนาการของกลุ่มประชากรเด็ก ๐.-๕ ปี ทุก ๓ เดือน

ข้อ ๙๔ สนับสนุนให้กองทุนหรือสถาบันการเงินในชุมชน จัดสรรผลกำไรให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดอาหารเสริมสำหรับเด็กที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ เช่น น้ามว ข้าวกล้องอกไข่ เป็นต้น

ข้อ ๙๕ สนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดอาหารและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน เช่น นมพ่องมันเนย ข้าวกล้อง เป็นต้น

ข้อ ๙๖ สนับสนุนให้มีระบบให้การช่วยเหลือเมื่อพบการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ร่วมกับ อาสาสมัคร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๙๗ ผลักดันให้มีแนวปฏิบัติของหน่วยกู้ชีพ เกี่ยวกับเหตุฉุกเฉินในการคลอด เพื่อความปลอดภัยของมารดาและทารก

ข้อ ๙๘ สนับสนุนการรณรงค์ให้ความรู้เด็ก เยาวชน เรื่องเพศ เอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การตั้งครรภ์ และผลกระทบ เป็นต้น

ข้อ ๙๙ จัดให้มีสถานที่สำหรับทำกิจกรรมผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม เช่น โรงเรียนผู้สูงอายุหรือวิทยาลัยผู้สูงวัย

ข้อ ๑๐๐ สนับสนุนให้แกนนำกลุ่มองค์กร ผู้นำท้องที่ อาสาสมัคร ได้รับการฝึกอบรมทักษะการประเมิน ฝ้าระวังความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย และให้การช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

ข้อ ๑๐๑ สนับสนุนให้ชุมชนกำหนดมาตรการทางสังคม เพื่อลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น งานศพปลอดเหล้า บุญประเพณีปลอดเหล้า หมู่บ้านสี ๕ เป็นต้น

ข้อ ๑๐๒ จัดทำประกาศนโยบายรณรงค์งานบุญ ๓ ประเภท ได้แก่ งานศพ งานบวชและงานแต่งปลอดเหล้า เป็นต้น

ข้อ ๑๐๓ ผลักดันให้ผู้นำท้องที่ อาสาสมัครจัดเขตพื้นที่ บังคับใช้กฎหมายจราจรที่เข้มข้น เช่น การสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่ใช้รถจักรยานยนต์ เป็นต้น

ข้อ ๑๐๔ สนับสนุนให้ชุมชน ร่วมกันค้นหา บุคคลต้นแบบจากผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ หรือผู้ที่เลิกบุหรี่ เช่น ผู้นำชุมชน ไม่สูบบุหรี่มาเป็นแกนนำในการสร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสูบบุหรี่

ข้อ ๑๐๕ สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่าย “อาสาสมัคร” เพื่อทำหน้าที่ เป็นแกนนำในการรณรงค์ และทำงาน เชิงรุก เพื่อให้เกิดการ ลด ละ เลิก การบริโภคยาสูบในตำบล เช่น อาสาสมัครในโรงเรียน อาสาสมัครใน ชุมชน กลุ่มแม่บ้านอาสา เป็นต้น

ข้อ ๑๐๖ ส่งเสริมให้หน่วยบริการร่วมกับ อสม.จัดกิจกรรมป้องกัน และดูแลสุขภาพกลุ่มผู้ป่วย NCD สม่าเสมอ

ข้อ ๑๐๗ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคน ได้เรียนรู้วิธีการดูแลสุขภาพตนเองและคนในครอบครัวเบื้องต้นก่อนมา รับบริการที่หน่วยบริการ

ข้อ ๑๐๘ ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนได้ร่วมกันกำจัดลูกน้ำยุงลาย ดูแลสภาพแวดล้อมโดยรอบบริเวณบ้านพัก อาศัย และมีมาตรการทางสังคมหากพบครัวเรือนไม่ร่วมมือ

ข้อ ๑๐๙ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกต้นไม้ในพื้นที่ตนเองและพื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้นทุกปี

ข้อ ๑๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกครัวเรือนทำความสะอาดหน้าบ้านและบ้านตนเองทุกวันอาทิตย์

หมวดที่ ๙ องค์การการเงินและสวัสดิการชุมชน

ข้อ ๑๑๑ ส่งเสริมให้กองทุนออมทรัพย์เพื่อการผลิตส่งเสริมและสนับสนุนโครงการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการ ส่งเสริมอาชีพในครัวเรือน

ข้อ ๑๑๒ ผลักดันในการกำหนดกฎ กติกา กองทุน สถาบันการเงินในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพ ลดภาระหนี้สินที่เกิดจากหนี้ในระบบ

ข้อ ๑๑๓ สนับสนุนให้ กองทุนสวัสดิการ สถาบันการเงิน กองทุนฌาปนกิจ กองทุนหมู่บ้าน กำหนดเงื่อนไข การเป็นสมาชิก การให้การช่วยเหลือ จัดสวัสดิการเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น

ข้อ ๑๑๔ สนับสนุนกองทุนในพื้นที่ให้มีการจัดสวัสดิการทุนการศึกษา

หมวดที่ ๑๐ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๑๕ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพรวมถึงการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนตำบลนาป่าแซง ให้ ตำบลนาป่าแซงได้ใช้ธรรมนูญสุขภาพะชุมชนตำบลนาป่าแซง เป็นแบบแปลนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนรวม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในรูปแบบภาคีเครือข่าย ขับเคลื่อนงาน และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในตำบลโดยยึดหลักประชาธิปไตย และให้มีผลบังคับ ใช้ได้กับทุกคนในตำบล สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ได้ตามสถานการณ์และความเหมาะสมของ พื้นที่โดยความเห็นชอบของคณะทำงานไหนดป่าแซงบ่มักันและผ่านการประชาคมเสียงส่วนใหญ่เห็นชอบ

ข้อ ๑๑๖ การตีความหรือแนวทางการพัฒนาให้ยึดจากที่มาของเอกสารอ้างอิงที่ระบุไว้เพื่อให้ได้ทราบถึง เจตนารมณ์และทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวทางธรรมนูญสุขภาพะชุมชนตำบลนาป่าแซงอย่าง แท้จริง

เอกสารอ้างอิง

๑. ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ .คู่มือการพัฒนาทักษะการวิจัยชุมชนด้วยการวิจัยเชิงชาติพันธุ์
วรรณแบบเร่งด่วน.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.),๒๕๕๗
๒. ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ .แบบสำรวจงานและกิจกรรมของชุมชนท้องถิ่นที่สนับสนุน
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.),๒๕๖๐
๓. ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ .คู่มือการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานะการพัฒนา
สุขภาวะประชาชนโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.),๒๕๖๐
๔. ประเวศ วะสี .การปฏิวัติสัมพันธภาพพื้นพลังชุมชนสู่การอภิวัฒน์ประเทศไทย.สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.),๒๕๕๘
๕. ประเวศ วะสี .วิธีการและกลไกยุทธศาสตร์ประชารัฐสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากบน
หลักการเศรษฐกิจพอเพียง.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.),๒๕๕๘
๖. เอนก เหล่าธรรมทัศน์.เมืองนิยม เมืองของไทย คือบ้านของเรา.ศูนย์ศึกษามหานครและเมือง
วิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต,๒๕๕๙
๗. ธรรมนูญประชาชนคนอำนาจเจริญฉบับที่ ๑ ปีพ.ศ. ๒๕๕๕
๘. แผนพัฒนาตำบล ๔ ปี เทศบาลตำบลนาป่าแซง
๙. การประชาคมยกร่างคณะกรรมการสำนักธรรมนูญสุขภาวะชุมชนตำบลนาป่าแซง

แผนภาพการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ สร้างปัญญา นำการพัฒนาสู่ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง

